

Vooraf

Op zondag 23 maart 1975 kreeg ik van mijn ouders een bijbeltje met de NBG-vertaling van 1951 ter gelegenheid van mijn openbare geloofsbelijdenis in de gereformeerde kerk te Schoonrewoerd. Voorin schreef ik de tekst die ik van ds. Jaap van der Linden meegekregen had: “Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor Mijn Vader, die in de hemelen is” (Mat. 10:32). Dat bijbeltje heb ik steeds bij me gehouden en het ligt ook op dit moment voor mij, nu ik ga proberen te beschrijven welke rol de Bijbel in mijn leven heeft gespeeld. Ik deed belijdenis in het jaar dat ik begon aan de studie theologie. Dat was een bewuste keuze: ik wilde gelovig de wetenschap in. Ik zat vol vragen – de andere belijdeniscatechisanten zullen er wel dol van geworden zijn en anders ds. Van der Linden wel – maar had er ook alle vertrouwen in dat de theologie me verder zou helpen. Terugkijkend kan ik constateren dat ik daarin niet teleurgesteld ben, maar dat de weg die ik daarbij zou gaan wel heel anders is gelopen dan ik me toen voorstelde. Tot op dat moment in 1975 was het allemaal gladjes verlopen, passend bij een jongeling van degelijk gereformeerden huize. Daarna ging het allemaal in het academisch en kerkelijk bedrijf meer hortend en stotend. Dat de Bijbel steeds een belangrijke rol speelde, is in protestantse kringen min of meer vanzelfsprekend gezien de status van het heilige boek. Als student heb ik er flink op gestudeerd, als predikant veel over gepreekt, als geestelijk verzorger vooral uit gezongen en als docent op allerlei manieren les over gegeven. Ik heb er vooral ook over geschreven. Met name de laatste jaren heb ik ingezien hoezeer al dit werk met de Bijbel is bepaald door mijn eigen geschiedenis en positie. Nu ik met emeritaat ben en terugkijk op mijn werk en publicaties, stel ik mij de vraag in hoeverre mijn levensloop van invloed is geweest op de manier waarop ik met de Bijbel ben omgegaan. Mijn biografie kan men zien als een weerspiegeling van de ontwikkelingen rond het Schriftgezag binnen de Gereformeerde Kerken. Met de autobiografische evaluatie van mijn werk als Bijbelwetenschapper hoop ik ook bij te dragen aan de bezinning op een passende omgang met de Bijbel in de huidige tijd. Wat ik wil duidelijk maken is hoe de Bijbel een bron van inspiratie kan zijn, maar ook hoezeer die inspiratie bedreigd wordt door geestdodende krachten in kerk en academie.

Ik zet mijn verhaal in bij mijn grootouders, gevormd als ik ben door de generaties voor mij. Ik zal daarna vooral aandacht besteden aan het Bijbelgebruik in de verschillende fases van mijn leven. In veel gevallen kan ik dat koppelen aan teksten die ik schreef over de Bijbel. Dat werk ik dan vervolgens uit in een aantal hoofdstukken rond thema's waarin het Bijbelgebruik een belangrijke rol speelt. Daarbij zullen veel teksten de revue passeren, vooral uit de Hebreeuwse Bijbel. Het gaat om teksten en thema's die min of meer toevallig op mijn pad gekomen zijn, maar die wel een belangrijke rol gespeeld hebben in mijn zoektocht naar de inspiratie die de Bijbelschrijvers ooit bewogen moet hebben. Gaandeweg heb ik soms, doorgaans onverwacht, boeiende dingen gevonden. Dat wil ik graag met de lezer delen. Elk hoofdstuk staat op zich en men kan dus zonder probleem eruit pikken wat interessant lijkt. Wie meer wil weten of de afbeeldingen wil zien waar ik soms naar verwijs, kan terecht op mijn weblog (klaasspronk.com) waarop vrijwel al mijn publicaties zijn in te zien.

Wat ik, om terug te keren naar de tekst in mijn bijbeltje, heb leren te belijden is niet een samenhangende geloofsleer. Het is vooral de ervaring dat er in de intensieve omgang met de Bijbel soms een vonkje van het vuur van de Geest kan overspringen.